

Resumé

Cílem diplomové práce je podat komplexní pohled na problematiku právního institutu služebností s důrazem na současnou právní úpravu služebností v občanském zákoníku. Práce rozebírá nejdůležitější praktické otázky, s nimiž je tento právní institut neodmyslitelně spojen, a předestírá možné způsoby jejich řešení s odkazy na judikaturu. Účelem práce je rovněž představení institutu služebnosti jakožto institutu reagujícího na aktuální společenské potřeby, které nacházejí svůj odraz v právní úpravě institutu služebností.

Prvá kapitola vymezuje pojem služebnosti především z teoretického hlediska. Druhá kapitola je věnována představení nejdůležitějších historických milníků pro vývoj právního institutu služebnosti, od starověku až po současnost. Pozornost je věnována starověkým zásadám, které právní úpravu institutu služebností ovlivňují dodnes, vzniku pojmu věcných břemen a koncepční změně v současném občanském zákoníku oproti předchozí právní úpravě spočívající v rozdělení věcných břemen na služebnosti a reálná břemena. Uvedení historické geneze má v tomto ohledu sloužit především demonstrování vlivu společenských poměrů na právní úpravu institutu služebností.

Těžiště diplomové práce spočívá v kapitole třetí, jež je věnována současné právní úpravě služebností v občanském zákoníku. Na samém úvodu třetí kapitoly je však pozornost věnována i vymezení pojmu absolutních majetkových práv a věcných práv, jejichž vymezení autorka považuje za důležité pro vymezení podstaty právního institutu služebností a jeho zasazení do systému práva občanského vůbec. Osnova diplomové práce sleduje systematiku úpravy služebností v občanském zákoníku, proto jsou postupně rozebírány nejdůležitější aspekty právního institutu služebností, jejich předmět, obsah a rozsah, včetně možností jejich ochrany. Dále je pozornost rovněž věnována nabývání, zániku a právním poměrům ze služebnosti. Samostatná podkapitola je rovněž věnována legálním věcným břemenům. Pozornost je dále věnována jednotlivým druhům služebností, s uvedením možných praktických problémů a předložením navrhovaných způsobů jejich řešení, včetně uvedení odkazů na relevantní judikaturu. Soudní výklad nicméně bude mít velký význam i pro zodpovězení některých problematických aspektů recentní právní úpravy služebností v občanském zákoníku. V této souvislosti je tak rovněž upozorňováno na některé problematické aspekty současné právní úpravy, týkající se

především výskytu nových právních pojmů a v některých případech rovněž nejednotnosti v dikci zákona.

Čtvrtá, závěrečná kapitola diplomové práce představuje právní úpravu služebností v Německu, zejména s ohledem na to, že německý občanský zákoník byl významným inspiračním zdrojem při pracích na českém občanském zákoníku. Uváděny jsou aspekty oběma právními úpravami společné, a upozorňováno je též na nejpodstatnější rozdíly mezi nimi.